

Összefoglaló

ECHA-16-FS-05-HU

KULCSFONTOSÁGÚ INFORMÁCIÓK TOVÁBBFELHASZNÁLÓK SZÁMÁRA

Biztonsági adatlapok és expoziációs forgatókönyvek

Ez az összefoglaló bevezetőként szolgál a továbbfelhasználók számára a biztonsági adatlapokhoz és expoziációs forgatókönyvekhez. Leírja, hogy mik is ezek, mikor kell ezeket biztosítani, és mit kell tennie a továbbfelhasználónak, ha ilyent kap.

Ha veszélyes vegyi anyagokat használ fel ipari vagy foglalkozásszerű tevékenységei során, szállítóinak rendszerint biztonsági adatlapot kell átadniuk Önnek.

A biztonsági adatlaphoz csatolt expoziációs forgatókönyvekben további tájékoztatást is nyújthatnak. Az expoziációs forgatókönyvek azt írják le, hogy a biztonságos felhasználás biztosítása érdekében hogyan ellenőrizhető az emberek és a környezet anyaggal szembeni expoziációja.

MIÉRT FONTOS EZ?

A biztonsági adatlapon és az expoziációs forgatókönyvekben szereplő információk a munkavállalók és a környezet védelmét segítik.

Önnek mint a vegyi anyagok felhasználójának a kockázatok megfelelő ellenőrzése érdekében azonosítania és alkalmaznia kell a szállítói által Önnel közölt megfelelő intézkedéseket.

Ha Ön továbbfelhasználók számára szállít anyagokat vagy keverékeket, közölnie kell a vonatkozó információkat és a megfelelő kockázatkezelési tanácsokat vevőivel.

A továbbfelhasználók olyan vállalatok vagy magánszemélyek, amelyek ipari vagy foglalkozásszerű tevékenységeik során vegyi anyagokat használnak fel.

MIK IS A BIZTONSÁGI ADATLAPOK?

A biztonsági adatlapok biztosítják a vegyi anyagok felhasználói számára a szükséges információkat, amelyek segítik őket az emberi egészség és a környezet védelmében. A biztonsági adatlap a következőket tartalmazza:

- a szállító adatai;
- a vegyi anyag azonosítása és az összetételére vonatkozó előírt adatok, ideértve a REACH regisztrációs számot (ha az anyagot regisztrálták) és az anyag fő technikai funkcióit és felhasználásait;
- a veszélyességi osztályozásra és a címkézésre vonatkozó információk, valamint az emberi egészségre és a környezetre vonatkozó expozíciós küszöbértékek;
- a kezelésre és tárolásra vonatkozó tanácsok, valamint az expozíció ellenőrzésére szolgáló intézkedések;
- elsősegély-nyújtási, tűzvédelmi és a biztonságos szállítással kapcsolatos intézkedések; ártalmatlanítási és vészhelyzeti intézkedések;
- az anyag vagy keverék alapvető fizikai és kémiai tulajdonságai (pl. vízben való oldhatóság, gőznyomás, biolebonthatóság), köztük a stabilitásra és a reakciókészségre vonatkozó információk; ezenfelül részletes toxikológiai és ökológiai információk; valamint
- a szabályozással kapcsolatos vonatkozó információk. Ez kiterjed arra, hogy a REACH-regisztráció részeként készült-e kémiai biztonsági értékelés, és hogy az anyag a REACH alapján engedélyköteles vagy korlátozás hatálya alá tartozik-e.

A biztonsági adatlap formátumát és tartalmát a REACH határozza meg.

MIK IS AZ EXPOZÍCIÓS FORGATÓKÖNYVEK?

A REACH-regisztráló az évi 10 tonna feletti és bizonyos veszélyes tulajdonságokkal rendelkező regisztrált anyagok tekintetében a regisztrációs folyamat részeként expozíciós értékelést tartalmazó kémiai biztonsági értékelést készít.

A regisztráló ezen értékelés részeként expozíciós forgatókönyveket dolgoz ki az anyag azonosított felhasználásaira vonatkozóan. Amikor szállítják az anyagot, a továbbfelhasználóknak átadják a vonatkozó expozíciós forgatókönyveket.

Az expozíciós forgatókönyvek az emberi egészséget és a környezetet érintő kockázatok megfelelő ellenőrzésére szolgáló üzemi feltételeket és kockázatkezelési intézkedéseket írják le.

Az expozíciós forgatókönyvek az anyag teljes élettartamát felölelik, ideértve az összeállítást, az ipari vagy foglalkozásszerű végfelhasználást, a fogyasztói felhasználást és az árucikkekben való felhasználást.

A REACH nem határozza meg az expozíciós forgatókönyv formátumát és tartalmát, de az érdekelt felek

megállapodtak egy közös formátumban és tartalomban. Ez a következő részeket foglalja magában:

- címszakasz;
- az expozíciót befolyásoló felhasználási feltételek;
- az expozíció becslése (ez magában foglalhatja a kockázatjellemzési arányt); és
- útmutató a továbbfelhasználók számára annak értékeléséhez, hogy felhasználásuk az expozíciós forgatókönyv határain belülre tartozik-e.

MIKOR KELL BIZTONSÁGI ADATLAPOT ÉS EXPOZÍCIÓS FORGATÓKÖNYVEKET KAPNOM?

A következőkre vonatkozóan kell biztonsági adatlapot kapnia:

- a CLP szerint veszélyesként osztályozott anyag vagy keverék; vagy
- perzisztens, bioakkumulatív és mérgező (PBT) vagy nagyon perzisztens és nagyon bioakkumulatív (vPvB) anyag; vagy
- a különös aggodalomra okot adó anyagok jelöltlistáján szereplő anyag¹.

Viszont ha az anyag vagy a keverék megfelel a fenti kritériumoknak, de azt a lakosságnak is értesítik, akkor nem kell biztonsági adatlapot mellékelni, kivéve, ha azt a továbbfelhasználó vagy a forgalmazó kéri.

Azon keverékek esetében, amelyeket nem veszélyesként soroltak be, de meghatározott korlát feletti mennyiségben tartalmaznak bizonyos veszélyes anyagokat, biztonsági adatlapot kell mellékelni, ha a továbbfelhasználó vagy a forgalmazó kéri. Önnek a megfelelő expozíciós forgatókönyveket a biztonsági adatlap mellékleteként kell megkapnia akkor, ha a szállítói lánc részét képező egyik vállalat a REACH követelményeivel összhangban expozíciós értékelést is tartalmazó kémiai biztonsági értékelést végzett.

MI A HELYZET A KEVERÉKEKKEL?

A veszélyes keverékek szállítóinak az összetevő anyagokra vonatkozó expozíciós forgatókönyvek releváns információit a keverékre vonatkozó biztonsági adatlappal együtt kell közölniük.

Ezeket az információkat többféleképpen is átadhatják:

- a keverék biztonságos használatára vonatkozó összevont információ biztonsági adatlaphoz való csatolása mellékletként; vagy
- a keverék biztonságos használatára vonatkozó összevont információk beillesztése a biztonsági adatlap főszövegébe, főként a 8. szakaszba; vagy
- az összetevő anyagokra vonatkozó expozíciós forgatókönyvek biztonsági adatlaphoz való csatolása mellékletként.

A készítők számára rendelkezésre áll egy módszertan, amely segít a közlendő releváns kockázatkezelési

¹ <https://echa.europa.eu/candidate-list-table>

intézkedések azonosításában².

Egyes ágazati szervezetek általános terméktípusok tekintetében a keverékek biztonságos használatára vonatkozó információkat dolgoznak ki, egy megállapodás szerinti formátum alkalmazásával, amelyeket SUMI-nak neveznek. A készítőik kiválaszthatják a termékeik és felhasználásaik szempontjából megfelelő SUMI-kat, és ezeket is csatolhatják a biztonsági adatlap mellékleteként³.

MIT KELL TENNEM?

Mihelyt megkapja a biztonsági adatlapot, meg kell határozni és be kell vezetnie a megfelelő intézkedéseket a saját telephelyén előforduló kockázatok ellenőrzése érdekében.

Ezenkívül össze kell hasonlítani a kémiai azonosításra, összetételre, osztályozásra és a biztonságos felhasználásra vonatkozó információkat az anyagra vagy keverékre vonatkozó saját információival. Értékelje az eltéréseket, és szükség esetén végezze el a javítást.

Ha a biztonsági adattal együtt expozíciós forgatókönyveket kap, először azt kell megállapítania, hogy a kapott expozíciós forgatókönyv kiterjed-e az Ön felhasználására. Az expozíciós forgatókönyveknek magukban kell foglalniuk az Ön saját vállalatán belüli felhasználásokat és az Ön vevői – akár munkavállalók, akár fogyasztók – általi előre látható felhasználásokat.

Ezt követően ellenőrizni, hogy az információk kiterjednek-e a felhasználási feltételekre is, oly módon, hogy összehasonlíttja a szállító expozíciós forgatókönyveit azzal, ahogyan Ön és a vevői felhasználják az anyagot.

Ha az Ön felhasználására és/vagy felhasználási feltételeire nem terjednek ki az átvett expozíciós forgatókönyvek, intézkednie kell!

MI A TEENDŐ ABBAN AZ ESETBEN, HA AZ EXPOZÍCIÓS FORGATÓKÖNYV NEM TERJED KI A FELHASZNÁLÁSOMRA VAGY A FELHASZNÁLÁSI FELTÉTELEIMRE?

Ha az Ön által kapott expozíciós forgatókönyv nem terjed ki az Ön vagy vevőinek felhasználására vagy felhasználási feltételeire, a következő lehetőségei vannak:

- Kérje meg szállítóját, hogy biztosítson Önnek megfelelő expozíciós forgatókönyvet. Előfordulhat, hogy le kell írnia a szállító számára saját felhasználásait és felhasználási feltételeit⁴.

² LCID

³ DUCC iránymutatások

⁴ először ellenőrizze, hogy az ágazati szervezetek nem biztosítják-e ezeket az információkat felhasználási térkép formájában. A felhasználási térképek a felhasználásra és a felhasználási feltételekre vonatkozó szükséges információk közzétételére szolgáló, megállapodás szerinti formátumok, és az ECHA honlapján érhetők el.

- Minimális követelményként alkalmazza az átvett expozíciós forgatókönyvben szereplő felhasználási feltételeket.
- Adott esetben helyettesítse az anyagot vagy folyamatot olyan alternatívával, amelynek esetében az Ön felhasználását is lefedik.
- Keressen egy másik szállítót, aki tud a felhasználására kiterjedő expozíciós forgatókönyvet küldeni.
- A felhasználására és a biztonságos felhasználási feltételekre vonatkozóan végezzen kémiai biztonsági értékelést, és készítse el a saját továbbfelhasználói kémiai biztonsági jelentését; vagy
- Szükség esetén jelentse be az információkat az ECHA-nak.

Kommunikáljon a szállítóival

- Ha kétségei vagy kérdései vannak a szállítótól kapott információkkal kapcsolatban, kérjen tőlük további tájékoztatást.
- A biztonsági adatlapot haladéktalanul aktualizálni kell, ha a veszélyekről új információ áll rendelkezésre, illetve ha megfelelőbb kockázatkezelési intézkedések szükségessége merül fel.
- A biztonsági adatlapokat és expozíciós forgatókönyveket annak az országnak a hivatalos nyelvén kell biztosítani, amelyben a vegyi anyagot az EGT-n belül szállítják.
- Ha Önnek új információi vannak valamely anyag vagy keverék veszélyes tulajdonságaira vonatkozóan, vagy úgy véli, hogy a leírt kockázatkezelési intézkedések nem megfelelők, köteles közölni ezt az információt szállítóival.

KELL-E BEJELENTÉST TENNEM AZ ECHA-NAK?

Akkor kell bejelentést tennie az ECHA-nak, ha a kapott expozíciós forgatókönyv nem terjed ki felhasználására vagy felhasználási feltételeire, és:

- továbbfelhasználói kémiai biztonsági jelentést készít, és az anyag adott felhasználása meghaladja az évi egy tonnát; vagy
- mentesül a továbbfelhasználói kémiai biztonsági jelentés készítése alól, mert az anyagot összesen évi egy tonnánál kisebb mennyiségben használja fel; vagy
- mentesül a továbbfelhasználói kémiai biztonsági jelentés készítése alól, mert az anyagot termék- és folyamatorientált kutatásra (PPORD) használja fel.

Továbbfelhasználói kémiai biztonsági jelentés

A továbbfelhasználói kémiai biztonsági értékelés azon felhasználások kockázataival foglalkozik, amelyekre az átvett expozíciós forgatókönyvek nem terjednek ki. Rendszerint a veszélyekre vonatkozó, biztonsági adatlapon szereplő információkon alapul.

Önnek nem kell továbbfelhasználói kémiai biztonsági jelentést készítenie, ha:

- Ön összesen kevesebb mint évi 1 tonnát használ fel az anyagból; vagy
- az anyagot termék- és folyamatorientált kutatás és fejlesztés (PPORD) keretében használja fel, és megfelelően ellenőrzi a kockázatokat.

A továbbfelhasználói jelentést az ECHA honlapjának továbbfelhasználói oldalairól nyújthatja be.

MIK A HATÁRIDŐK?

A REACH-rendelet világos határidőket tartalmaz a továbbfelhasználók kötelezettségeinek végrehajtása tekintetében (1. ábra). Késlekedés nélkül kell cselekednie.

Ügyeljen arra, hogy dokumentálja mindazt, amit már megtett és azt, hogy milyen tervei vannak a magas színvonalú végrehajtás elérése érdekében.

TOVÁBBI FELVILÁGOSÍTÁS ÉS SEGÍTSÉG

A nemzeti REACH információs szolgálatok gyakorlati tanácsokat adnak az adott ország nyelvén:

» <http://echa.europa.eu/nationalhelp/>

Az ipari szövetségek, mint az Anyagok Továbbfelhasználóinak Koordinációs Csoportja (DUCC) és a Cefic, információkat és támogatást nyújtanak.

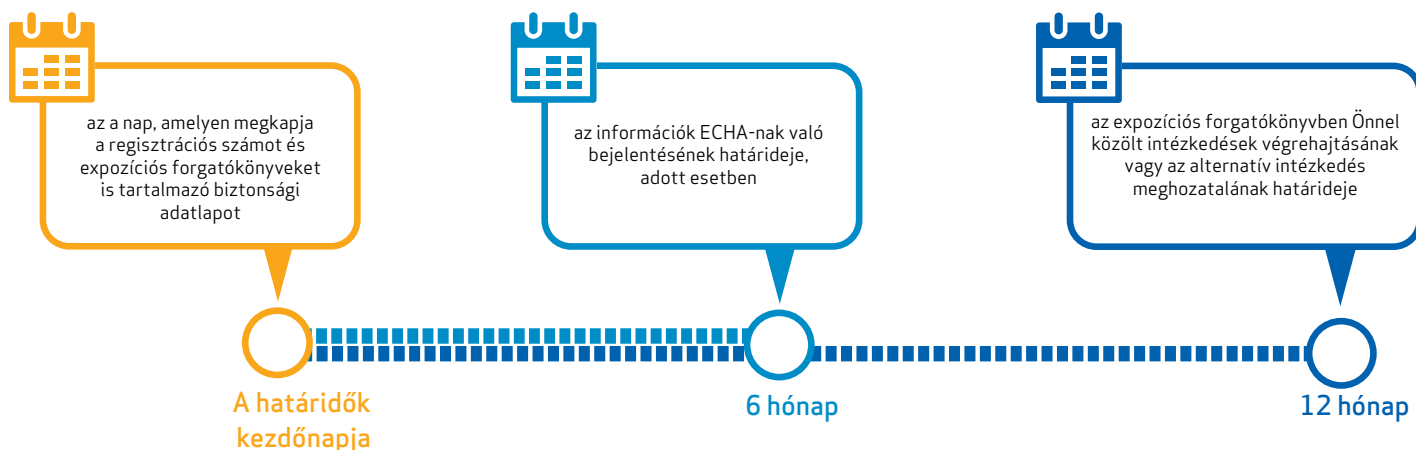
Az ECHA széles körű támogatást és útmutatást biztosít a továbbfelhasználók számára:

» <http://echa.europa.eu/hu/regulations/reach/downstream-users>

Ha további információkra van szüksége e témával kapcsolatban, tanulmányozza a „Biztonsági adatlapok és az expozíciós forgatókönyvek” című interaktív elektronikus útmutatót (eGuide 01) és a „Mit kell tenniük a továbbfelhasználóknak az expozíciós forgatókönyvekkel?” című 13. gyakorlati útmutatót.

» <https://echa.europa.eu/practical-guides>

1. ábra: A REACH-rendelet továbbfelhasználók kötelezettségeinek végrehajtására vonatkozó határidői

**DOWNSTREAM
USERS**

